

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1898.

Leto IV.

Potovanje okoli sveta.

(Črtice iz dnevnika slovenskega pomorskega častnika).

Kdor ne pozna morja in sredstev za pomorsko vožnjo, kdor ne pozna uredb in priprav na vojni ladji, nima pojma o delu in trudu, katerega treba, predno se preskrbi z vsem potrebnim tako prebivališče za 400 ljudi, ki hočejo preživeti čez leto dni v taki zibajoči se hiši. Trudi se vsakdo, ki tu stanuje in gospoduje v svojem večjem ali manjšem stanovanju in si beli glavo, kako bi si le mogel povečati prebivališče, da bi mu zadostovalo. Na brodu uporabljajo najmanjši prostorček, nima ga kubičnega metra prostora, kateri ne bi imel svojega namena.

Posebno težavne in zahototane so priprave pri brodu, ki se pripravlja na svoje prvo veliko potovanje, ker ni ga človeka, kateri bi po skušnji mogel svetovati to in ono. Nimaš pomorščakov, ki bi ti bili že na prejšnjih potovanjih pripravili vse potrebne malenkosti; treba, da si olajšuješ sicer težavno in mučno življenje na brodu.

Glavno nalogo pri opremljenosti večjih brodov ima prvi kapetan, ki že mesece in mesece, predno se vkreajo drugi, skrbi zato, da se ničesar ne pozabi in vse umestno pripravlja, dokler je še ladja v arsenalu.

Kapetan določuje že vsakemu mesto, kjer mora biti pri požaru in pri povodnji na brodu, ukazuje in ureja že prej natančno vse službeno življenje za vsakega. Vsak mornar dobiva pri vkrcanju svojo številko in jo obdrži potem ves čas, dokler je na brodu. Po teh številkah so razdeljene „brande“, za katere so določena mesta, kamor se obešajo zvečer. Tudi na vreči za monture in zasebne reči ima mornar svojo številko; sploh se večinoma moštvo nazivlje na brodu le po broju in ne po imenu. Razdeljeno je moštvo na brodu v dve diviziji, v desno in levo, katerih vsaka se zopet deli v dva „kvartira“ in sicer desna v 1. in 3., leva v 2. in 4. kvartir. Vsaki kvartir je razdeljen v manjše oddelke.

Razun teh oddelkov imamo še osebje pri stroju in kurjače, godce, vojaške delavce, kuharje, zdravstveno osebje, častniške sluge itd., ki niso uvrščeni v glavnih dveh divizijah. Zraven teh so še na brodu 2 založna oskrbnika (Proviantmeister) za štab, 1 kuhar, 1 brijač in vse civilno osebje.

Štabu pripadajo častniki, zdravniki, uradniki in ves letnik novoimenovanih kadetov.

Nj. V. ladja Dunav, dodelana leta 1893. v puljskem arsenalu, zgrajena je iz lesa in železa, kakor se sploh delajo sedaj ladje, ki so urejene za vožnjo z jadri in parom. Dolga je 70, široka 13 metrov, globine pod morsko gladino ima 6 metrov, prostornine pa 2344 ton. Oborožena je z 10 topovi, katerih strelni premer znaša 12 cm; nadalje ima 4 mitrelese in mali top za operacije na suhem. S strojem vozi do 11 morskih milj, t. j. 20 kilometrov v uri — z jadri pri ugodnem vetru dosega tudi hitrost 12 milj. Za jadra ima 3 jambore, kojih sprednja dva nosita po 4, zadnja 3 jadra. Razun teh ima ladja še vsa druga na brodih običajna jadra.

Živahnjega življenja pač ni moči videti, ko na brodu zadnje dni pred odhodom na daljše potovanje. Vsakdo se trudi, da zase preskrbi kolikor možno vse, kar smatra kot potrebno pri dolgih traverzadah. — Tu ukreuje častnik učenjak mnogo knjig, da proučuje razmere afrikanske. Drugi zopet pripelje cele zaboje steklenic za hrošče in druge nedolžne živalice na brod, tam zopet „Proviantmeister“ vkreuje dan na dan tisoče zabojev piva, sodov vina, konserv in spravlja žive vole na krov, kjer jim je napravljen poseben hlev; kuretnine je pa toliko, da misliš, gotovo bode tu kaka zoologična razstava.

„Capo gamella“, dejal bi nekakov oskrbuik za splošne potrebe častnikov in uradnikov, (katero službo je pri nas prvi zdravnik prevzel), leta ves dan iz prodajalnice v prodajalnico in brzojavlja na vse strani, da ne bi prišle naročene stvari prepozno. Tržni sluge in spediteri nosijo na brod toliko najrazličnejših stvari, da ni mogoče si predstavljati, kako se spravi to vse na brodu.

Med vsem tem vriščem, ropotom in neredom vidiš pogostoma zelo ginljive prizore. — Tu stoji vsa družina okoli sina mornarja, ki jemlje slovo, mogoče za vedno od svoje obitelji. Tam na drugi strani bolj v zatišju vidiš zalo dekle s solz-

nimi očmi stati pred svojim zaročencem. Teži ji srce, da bi se jej ne izneveril v tujini on, ki ji je obljubil, da jo povede pred oltar, kadar odsluži. Le tolaži se dečva, mornarji imajo zvesto srce!

Zadnji dan je pred odhodom. Zginilo je skoro že vse s krova v spodnje ladijne prostore. Jutri zjutraj ob 8 uri mora biti vse na brodu, zapovedal je poveljnik, toraj treba še hitro uporabljati čas, da se poslovimo od domovine.

Točno ob osmih zjutraj dne 2. septembra je vse na brodu. Strojevodja javlja, da je stroj pripravljen, in zapovednik stopa na most. Počasno začne se gibati stroj, kakor bi mu ne bilo všeč, iz mirne luke ven v burno morje, a kmalu se je premislil in pokoren povelju se pričenja sukati hitreje in hitreje. Mogočno telo ladijno se tudi ne upira dolgo in, hrabro deleč valove, se premika proti pristanskemu izlazu.

Ob obali je vse polno poslavljalajočih se gledalcev, ki z robci mahljajo zadnji pozdrav dragim odhajajočim. Mornarji po vrvju odgovarjajo jim zajedno s krepkim glasom na znamenje piščalke višjega podčastnika. Po tem slovesu se čutijo zopet kot mornarji, pretrgana je zadnja veriga, ki jih je še vezala s krajem. — Sedaj se pričenja resno mornarsko življenje.

Kmalu po odhodu iz luke smo vgasili stroj, napeli jadra in sedaj včasih pri ugodnem, včasih pri zelo neugodnem vetru jadrati proti jugu.

Dne 8. septembra smo bili na višini južne avstrijske meje in 12. zjutraj smo zapustili Jadransko morje.

Vplesti hočem tu službeno in zasebno življenje na brodu.

Na morju je vedno noč in dan ena divizija moštva v službi; moštvo te divizije mora ostati štiri ure na krovu opravlja stražo. Ljudje na krmilu in drugih štacijah pripadajo tej diviziji. Drugi mornarji, ki niso na straži ali na enem omenjenih mest, imajo šolo na krovu, morajo pa vsaki trenutek biti pripravljeni za manever, kadar se čuje zapoved raz mosta od častnika, ki je na straži.

Druga divizija je te štiri ure zvečer in po noči prosta, po dnevi ima pa šolo ali vaje, kakor so v dnevnem redu napisane.

Splošno življenje in gibanje na brodu se pričenja zjutraj ob 5 $\frac{1}{2}$ ure. Moštvo, tudi od službe prosto, vstaja o tem času; po toaleti in zajutruku, ki obsega črno kavo in cvibak, je po dnevnem redu različno opravilo določeno; dvakrat na teden pranje perila, dvakrat splošno čiščenje broda in druge dni čiščenje različnih drugih reči. Gorenji krov pa umivajo vsak dan.

Po teh opravilih, ki trajajo do 8. ure, se pričenja čiščenje železnih, bakrenih in drugih delov broda. Potem se preoblači moštvo, ki je imelo po noči službo in slučajno tudi gorkejšo obleko, v dnevno opravo in ob $\frac{3}{4}$ 10 stopi vse moštvo v red na krovu, kjer se prepriča častnik, kvartirni zapovednik, da so vsi čedno

opravljeni in da ima vsak svojo monturo v redu. — Med tem časom ima zapovednik ali nadomestujoči ga prvi kapetan raport.

Ob 10. uri so splošne šole in vaje, ki trajajo do 11 $\frac{1}{2}$ ure po učnem redu, ali vaje z topovi, s puškami ali pa manevri z jadri, teoretični pouk, znamenja, slovstvo, službenik i. t. d.; potem je obed, ki traja od poldne do ene. Ob dveh se pričenjajo zopet vaje in šole do 5. ure. Potem je splošno manevriranje, in o tej priliki se navadno prikrajšajo jadra za noč. Potem se zopet preoblači moštvo v nočno obleko in nastopa na dano znamenje vsakdo na svoje mesto za vojni alarm in o tem času se pripravlja vse na brodu za slučaj požara po noči. Večerja in prosti čas trajajo do 8., ob kateri uri se prosta divizija poda pod krov k počitku, da more o polnoči zopet na krovu službo opravljati.

Služba častnikova je straža, ki traja štiri ure; med tem časom vodi ladjo, zapovedujoč potrebne manevre z jadri in nadzirajoč krmilo in štacije za varnost ladje. Tudi zapoveduje splošno gibanje na brodu. Pri tem podpirajo ga kadeti, ki so mu prideljeni in imajo tudi štiriurno stražo. Razdeljeni so častniki za nadzorovanje vaj in šol pri kadetih in pri moštvu. Za izobraževanje kadetov v praktični službi je določen častnik, ki je prost od druge službe in izdeluje s kadeti astronomične in navtične naloge in jih sploh uvaja v brodersko službo.

Kar se tiče prebivališča na brodu, ima vsaki častnik svojo sobico; sicer si ne smeš misliti, lepa bralka, da je ta sobica podobna tvojemu budoarju, kjer vadiš korake za valček, ki Ti jih je kazal plesár. Mislim, da je ona sobica salon proti našemu stanovanju. A ker na brodu ne nahajaš takih prebivaleev, katerim bi bilo treba omenjenih sob, se privadiš v taki kabini, katera te s podobami iz lepe domovine in še lepšimi cvetlicami spominja časov, ki si jih preživel na dopustu.

Za obed imamo veliki skupni salon, kateri je radi svoje zračnosti vedno dobro obiskovan. V salonu, kateri je zelo luksurijozno in pripravno urejen, je glasovir, so igralne mize, razni časopisi, seveda pri daljših traverzadah že malo zastareli, ker včasih ves mesec ne prihaja pošta na krov. Zato pa imamo poseben časopis, ki izhaja na brodu in prinaša novice na brodu ob slavnostnih prilikah v humoristični obliki.

(Dalje prihodnjiki.)

Črtice iz Boke Kotorske.

Spisal J. Macher.

O Binkoštih leta 1891. čitam slučajno na svojem potovanju po Notranjskem, da je že v drugič razpisano mesto za prirodopis v Kotoru. Takoj sklenem prositi za to službo, ker že nekaj let nisem kompetiral nikamor; bili so namreč takrat za srednješolske učitelje silno slabi časi. Koncem šolskega leta dobim iz nenada

vest, da mi je zagotovljeno mesto v Dalmaciji. Vtisa ni to naredilo na me nika-kega; nisem bil ne vesel, a tudi ne žalosten. Malo debelo sem pa le pogledal svojega ravnatelja v Trstu, ko mi, poslovivši se od njega, reče: „Mnogo potov vodi v Dalmacijo, pa malo nazaj“. Mož je prav imel. Prej bi se človek oprostil vražjih krempļjev, kakor Dalmacije. O tem sem se prepričal sam ter se bode tudi še kdo drugi.

Slučajno sem imel istega leta samo tri mesece počitnic. V Trstu smo končali 1. julija, v Dalmaciji se pa pričenja pouk šele 1. oktobra. Počitnice so minule, in podal sem se v svojo novo domovino z najhitrejšim parobrodom preko Reke.

Ne bodem popisoval svojega potovanja po morju. Stvar je že toliko premlačena, da če bi hotel kaj novega povedati, moral bi lagati, kar pa ni navada ne lovcev, ne planincev. Moral bi govoriti o običajnih delfinih, s katerimi sem se pozneje tako seznanil, da smo se kar skupaj kopali. Na potovanju sem videl veliko kamenja, še več pa vode, ki je pa bila grenkoslana. Mislil sem si, kakošna bi nastala zadrega, če bi se ta voda spremenila v vino.

Čez 46 ur mi je naznanil kapetan, da smo na Oštru (Punta d'Ostro), na vhodu v 29 km dolgi kotorski zaliv in da bodem čez dve uri že v Kotoru. Kdor ima le količkaj čuta za prirodne lepote, strmel bode nad tem divnim zalivom; vsakih 10 minut menja se pa prizorišče. Ker danes ni moj namen, tega popisovati, omenim samo toliko, da nikomur ne bode žal, ako pohodi te kraje. Videl bode nekaj izvanrednega, nenavadnega. Obiskavati velika mesta in občudovati tam nakopičene zbirke, je dandanes res moderno in tudi izobraževalno, a gledati krasote naše zemlje, oživlja duh in krepi telo. V današnjih nervoznih časih priporočati bi bilo torej slednje. Na kratko pa hočem omeniti nekoliko iz zgodovine Boke Kotorske. Zgodovina omenja prvič te kraje leta 229. pred Kr., ko se je rimska republika bojevala z ilirsko kraljico Tevto. Rimljani so jo premagali, jej odvzeli del kraljestva, a ostala jej je samo Boka Kotorska s središčem v Risnju (Rhizon, Rhizinium). A že leta 167. pred Kr. so premagali Rimljani Ilirce popolnoma, posedli Boko ter jo pozneje priklopili Dalmaciji. Ostanki ilirskih stavb se nahajajo na mnogih krajih, a ime vasi Tivat (Teodo) izvira menda od ilirske kraljice Tevte. Ker je bil Risanj tako za Ilircev, kakor za Rimljanov najvažnejše mesto, nahaja se tukaj tudi največ zgodovinsko znamenitih ostankov.

Po razpadu rimskega cesarstva l. 376. je prišla Boka pod vzhodno rimsko državo. V 7. stoletju so posedli te kraje razun Kotora Slovani. Za njimi so zavladali nekoliko časa Saraceni. V srednjem veku so uživala nekatera mesta popolno slobodo s svojo vlado in avtonomijo. Konec 14. stoletja se je podvrgla Boka bosenkemu kralju Tvrtku. Potem so se pričeli navali Turkov. Ker se proti njim niso mogli uspešno braniti, podali so se pod zaščito mogočne vladarice na morju, republike beneške l. 1420. Čvrsto so držali Benečani te pokrajine ter jih vedno zmagovito branili proti navalom Turkov do svojega propada. Samo na vhodu v

Boko so se vgnjezdili Turki v Ercegovnem ter tu gospodarili od l. 1483. Le z največjim naporom so pregnali Benečani šele l. 1538. te Turke, ki so bili glasoviti gusarji (pirati). Bati se je bilo, da uničijo vso pomorsko trgovino.

Vladanje Benečanov je bilo za Bokelje zlata doba. Povsod so pa tudi utiskali pečat svojega gospodarstva; vsako večje poslopje krasí beneški lev. Zapovedniki beneških vojnih in trgovskih brodov so bili samo Bokelji, na glasu kot pogumni in izvrstni mornarji; bil je to nekak njihov monopol. Nakopičili so si silno bogastva, zidali si veličastne palače v svoji domovini in v Benetkah. Mnogo jih je dobilo beneško plemstvo kot verni sluge svojega gospodarja. A koliko teh beneških kon-
tejev je sedaj siromakov!

S propadom Benetk je propala tudi Boka in to silno hitro. Četudi je tu nakopičenega bogastva, da bi zadostovalo narodu za stoletja, propad se je vršil tako brzo, da je skoraj neverjetno. Dokaz temu je velikanska cerkev v Prčanju. Dozidali so veličastno stavbo iz rezanega kamena do strehe, a niso mogli nadaljevati dela, ker ni bilo več denarja. Nekatera mesta so izgubila v kratkem času polovico prebivalstva, da mesto Perast celó 95 %, od 7000 prebivalcev jih sedaj še 400 ni. Najhujši udarec za Boko je bila Napoleonova kontinentalna prepoved; 300 brodov je zgnilo tedaj Bokeljem. Z Benečani je bil dogovor, da dobi Boka popolno slobodo, ako razpade republika. Vsled tega niso bili posebno zadovoljni, da so prišli vsled mirovne pogodbe v „Campo Formio“ l. 1797. pod Avstrijo. V zvezi z junaškim vladiko crnogorskim so zmagovali povsod proti Francozom, Avstrija je pa mirnim potom zapustila Boko. Še le po Tilsitskem miru, ko je izostala pomoč Rusije, posedli so Francozi po hudih bojih te pokrajine l. 1807. ter vladali tu do 1813. Istega leta so se uprli Bokelji v družbi s Črnogorci in pod vodstvom junaškega vladike ter oslobodili vso Boko. A že leto pozneje je prišel sem avstrijski general Milutinović ter posedel vsa mesta, a Črnogorci so morali zopet v svoje gore ter z višine gledati zeleno morsko obalo. Od tega časa smatrajo se Črnogorci kot pravi gospodarji Boke, in vedno zavistno gledajo avstrijsko posadko. Ker tudi l. 1878. niso dobili svoje morske luke, odvisni so glede trgovine od drugih držav ter se ne morejo razvijati slobodno.

Po odhodu Francozov se je trgovina zopet jela razvijati, a pravega napredka ni bilo, ker ni bilo več bogatih Benečanov. Trgovali so bolj na svojo roko, a hodili le po leti na morje, po zimi so se pa vračali v svojo naravno luko. Ko so se na morju pojavili parobrodi, Bokelji niso razumeli napredka časa. Trgovina, brodovi, vse je propadalo. Sosednji Črnogorci so navalivali na nje, a ni bilo več mogoče uspešno se jim braniti. Kar je bilo bogatašev, zapustili so svojo domovino ter se naselili v Trstu in Benetkah, manj premožni so morali ostati doma ter stražiti vse noči svoje hiše in cerkve. Šele leta 1869. so prestali ti napadi, ker se je vsled upora pravoslavnihi Krivošijanov in Bokeljev pomnožila vojaška posadka. Nenavajeni delati, propadalo je vse tako hitro, da je dandanes skoraj sama rev-

ščina. A ostal jim je stari ponos. Doma stradajo, a nočejo tega pokazati. Vsaka hiša ima še svoj „salon“ in sprejme te Bokelj, ako ga obiščeš, kakor kak plemenitaš sicer hladno a jako fino. Njegov salon je poln starinskega okrašenega orožja, lepih benečanskih zrcal in težkih turških preprog in plaht. Se ve, počasi že ena stvar za drugo natihoma izgine ter se spremeni v denar. Največ in najlepše starine so odnesli Angleži, ter jih tudi sploh dobro plačevali. Sedaj je boljših stvari že težje dobiti. Črnogorci se pridno naseljujejo in obdelujejo ali bolje izsesavajo malo rodovitno zemljo ob morski obali. V začetku so tudi dobili avstrijsko državljanstvo, a ker so v vojaški dobi rajši uživali prostost v svoji stari domovini, dosegajo jo sedaj jako težko.

Taka je dandanes Boka Kotorska. Da ni tam toliko avstrijske posadke, propadla bi tudi mesta Ercegnovi, Risanj, Kotor in Budva. Jedin tivatski okraj se je poprijel poljedelstva ter očitno napreduje, posebno ker se je pokojni admiral Sterneck zavzel za ta kraj z jako ugodnim in milim podnebjem ter deloval na to, da napravi tukaj drugo vojno luko, ker Pulj ne zadostuje za operacije proti jugu. Ker je za nove utrdbe v Boki odmerjenih precej milijonov ter se že tri leta pridno dela, bodo kmalu gradili novi arsenal. Velikansk park je začetek te nove luke. Rastline iz vsega sveta tukaj kaj lepo uspevajo, ker so v zavetju proti mrzlim severnim vetrovom. Ponebje je pa južno, v vsakem obziru bolj ugodno nego v Opatiji. Ko bi bila Boka zvezana s severom z železnico, bi Opatija imela že davno občutno konkurenco z blizo Ercegnovega ležečo Toplo, za katero se posebno zanimajo zdravniki dunajskega vseučilišča; palma datula raste tu na prostem brez zavetja. Trdnjavič pa vidiš po Boki in Krivošiji vse polno. Po vstaji so rastle ko gobe po dežju, a razun Gorazde pod Lovčenom ravno nad Kotorom niso posebne važnosti. Projektirane in v delu so sedaj tri večje utrdbe najnovejšega sistema na Ostru, na Vrmeu in na polotoku Luštica. Gorazda in Vrmeu imata braniti navale od Črnogore, Luštica in Oštro pa braniti novo luko od morske strani.

(Dalje prih.)

Iz Luč na Ojstrico.

Spisal Fr. Kocbek.

V zadnjih letih je vzbudila Ojstrica v turističnih krogih večjo pozornost, kar svedoči nje vsakoletni mnogobrojni obisk. Povod temu je dalo gotovo delovanje planinskih društev, osobito „Savinske podružnice Slov. planin. društva“.

Iz Luč vodita dva pota na Ojstrico in sicer eden mimo Planinška, drugi pa skozi Robánov Kot; zadnji je le za bolj izvežbane turiste. Najlegotnejši je prvi, zato ga tudi hočem nekoliko natančneje opisati.

Luče (520 m) so zelo slikovita vas v gorskem kotlu, katerega tvore razrastki Ojstrice, Raduhe in Velikega Rogatca ob izlivu Lučnice, ki priteka severo-

vzhodno po dolini Podvolovljek v Savino. Mala vasica z ozkimi cestami in s škodljami kritimi hišicami ima že pravi značaj planinskih vasi ter je izhodišče gorskim turam na Raduho (2065 m) in Ojstrico (2350 m). Iz vasi dobro vidiš vrh Raduhe z izoranim pobočjem proti Savini, Ojstrice pa ni videti, nego le strmo in gozdnato pobočje velike gorske planote Polšaka, imenovano „Podveža“.

Ako nameravaš na Ojstrico, potuješ iz Luč po rdeče zaznamovanem potu jugovzhodno ravno po dolini tik levega brega Lučnice 20 — 25 minut, kjer ti pri križu na desni strani kaže tabla S. P. D. *) začetek gorskega pota. Tu kreni strmo navkreber po košenini mimo lesene bajte, skozi nizko goščo, na ovinku po redkem gozdu, potem ob gošči in $\frac{1}{4}$ ure pozneje si pri prvem kmetu Korenu. Za hišo greš po globokem kolovozu in v gozdu naprej, prekoračiš strmo polje in $\frac{1}{4}$ ure od Korena si pri drugem kmetu Kladniku (780 m). Tod zaviješ na desno in potem na levo naravnost po lepem gozdu; senčnati pot vodi večinoma polagoma navkreber, vijoč se po gozdnatem pobočju. V 20 minutah zapaziš nad seboj navpične skale, ki stoje v polkrogu nad cesto. Ta kraj imenujejo „Krogljico“. Daljni pot vodi vedno po redkem gozdu; tu in tam je lep pogled nazaj v Luče, v dolino Podvolovljek, zlasti pa na cerkvico sv. Antona. Ves pot je zares prijeten izprehod. Od Kladnika kake $\frac{3}{4}$ ure hodá prideš na rob velike stopice. Nekoliko na desno je klop s pogledom na Luče; tu je sedel časih stari Planinšek ob nedeljah, ko ni mogel iti v cerkev ter v duhu bival med Lučani.

Po gozdu kreneš ravno naprej in v 10 minutah si na dobro obdelani planotici, kjer zagledaš mnogo poslopij najvišje ležečega kmeta Planinška (1087 m), ki so podobna malemu selu. Razsežne njive in travniki, obrobjeni z gozdovi, tvorijo veliko posestvo. Žal, da ni dobrega studenca, zato nabirajo v globokem vodnjaku vodo strešnico, ki še ni preslaba pijača.

Stopimo v podstrešno sobo S. P. D., kjer lahko hribolazci počivajo in prenočujejo. Preskrbljena je z vsem, česar turist v takih prilikah najnujnejše potrebuje.

Iz Kranjskega prihajajo časih turisti iz Črne čez Raka v Podvolovljek in hodijo od Podpečnika strmo na Planinška. Tem je priporočati mnogo laготnejši in zanimivejši pot iz Podvolovljeka po štajerski Beli do pastirske koč v Šibji, tam na desno do Vodotočnika nad Korošico ali v Kocbekovo koč ali na Ojstrico.

Od Planinška vodi pot pri vodnjaku na levo severno po travniku in preko njive do gozda, začetkoma strmo, potem pa po zelo dolgočasnem, malo obrastlem hrbtu v premi črti navkreber. To je „Lasen“, baje po neki travi tako imenovan, najmučnejši del pota, ki vsacega ugreje. Sredi pota je klop S. P. D., da se malo odpočiješ. Pod seboj zreš lepo ležeče posestvo Planinškovo z mnogimi poslopji. Na nasprotni strani zreš skupino pogorja Rogatec. Veliki Rogatec (1557 m) ti kaže strme skale izmed zelenih gozdov; sedlo Kal ga loči od nižje Lepenatke

*) „Slov. planinsko društvo“ skrajšam v S. P. D.

(1426 m); na desno pod njo stoji oster vrh Mali Rogatec (1235 m), nad njima pa zagledaš Menino planino. Od Malega Rogatea na desno je prehod iz Zadrebke doline, imenovan Kunšperski vrh, za tem vrh Polamnik, dalje Kašni vrh, ki sega do Črnileca, z razrastki pa je v zvezi z gorsko planoto Male in Velike planine.

Ko smo se odpočili, korakamo po gozdu še v eno mer navkreber, potem na levo „pod klanec“, kjer nas čaka res pravi klanec $\frac{1}{4}$ ure, da bi se lahko v koleno grizel. Nad klancem je stopica z več kotlinami. Tod raste že pritlikovina in planinske cvetke n. pr. ravš ali sleč (*Rhododendron hirsutum* L.), planinski nagelj (*Nigritella angustifolia* Rich.), planinska roža (*Rosa alpina* L.), rumena pogačica (*Trollius europaeus* L.) i. dr.

V 15 minutah prehodiš kotline in dospeš v romantično dolino Vodole (1569 m, na sp. k. „Vodou“), kar pomenja „vz dolu“. Prijazni pastir v zelo jednostavni pastirski kočici, kjer sem l. 1893 tudi nočeval, postreže rad z ovčjim mlekom, ki se kaj dobro prilega, saj te je „Lasen“ do dobrega ogrel.

Vodole omejuje južno nizek brezimen vrh s strmim in skalovitim pobočjem, krstil sem ga „Planinšico“, ako se ime obdrži. Proti severu in vzhodu so pobočja planotastega Jezerca in Dleskoveca; na zahod se dolinica zožuje v kvišku vodečo grapo, za katero kaže Deska (1967 m) svoje peščenato in prodnato pobočje. Severno od kočice dobiš časih vode, v poletju navadno ne.

Po zeleni prijazni dolinici, pretkani z živobojnimi rušasto rastočimi planinskimi cvetkami, pa dospeš do razpotja, kjer ti povedo table S. P. D., da prideš na levo v dveh urah do stana Vodotočnikovega, na desno v Korošico in Kocbekovo kočico.

Pojdimo na desno. Polagoma stopamo ob pobočju navkreber, potem po ozkem jarku, kjer spomladi dolgo sneg leži, in $\frac{1}{2}$ ure hodá smo na robu velikanske planote, ki se razprostira tja pod Veliki Vrh in severovzhodno na Polšak. Ta rob imenujejo „Enkrat“; v bližini je dobra voda (tabla S. P. D.). Od tod zagledamo Desko, Črni Vrh (1929 m) in Veliki Vrh (2113 m), podoben ostri piramidi, katerega navadno prvič tod potujoči turisti zamenjujejo z Ojstrico.

Dalje vodi pot po robih kotlin (pravi kraški svet) v $\frac{1}{2}$ ure do razpotja (table S. P. D.). Na levo prideš polagoma navkreber na Korošico v eni uri. Ta pot vodi južno od Črnega Vrha, med Belim Vrhom in Čmerikovko na severnem pobočju zadnje na „Sedelec“ ter v Korošico. Na desno pa greš po kotlini med Črnim in Velikim Vrhom polagoma kvišku na sedlo med imenovanima vrhoma $\frac{1}{4}$ ure. Tu zagledaš Ojstrico od najlepše strani v vsej lepoti; nalikuje ostrorobati velikanski piramidi, da skoraj ne moreš umeti, kako je priti na njo. Mimo globokih jam hodiš nizdoli na „Prag“; od tod še nižje v podolgasto dolinico „Moličko planino“, v katere zahodnem delu $\frac{1}{4}$ ure hodá tik Ojstrice zagledaš lično Kocbekovo kočico. Na sever omejujeta dolino od Velikega Vrha sem Žvižgovec

(kjer veter žvižga) in Dleskovec z malo zijalko. Med njima je prelaz „Jeruzale“, kjer prideš po zelo strmem potu v Robánov Kot. Na zahodu stoji Mala Ojstrica, na jugu pa Beli Vrh. Kocbekova koč (1770 m) stoji na mestu nekdanje pastirske borne kočice, pravše kupa kamenja. V bližini koč pod skalo je precejšnja zijalka, kjer nočujejo ovce. Od koč vodi napravljen pot 10 minut k studencu, ki teče na severni strani, v Robanovem Kotu izpod skale; toplina vode 3° C. Pogled v Robanov Kot in njega obkoljujoče gorovje je redek užitek. Navpične skale Ojstrice, Dleskovca, Velikega Vrha in njegovih vrstnikov naprej imponujejo vsakemu. Med Ojstrico in Krofičko je globoka zareza „Skrbina“, skozi katero zagledaš koroške planine. Na severu gledaš za Robanovim Kotom Olševo (1930 m), severovzhodno pa Peco (1980 m) in Raduho (2065 m) s strmimi stenami.

Od tod, kjer smo se divili Robanovemu Kotu in njegovi okolici, zavijemo na levo navkreber mimo male zijalke prišedši na kraj, kjer pod seboj v kotlini še enkrat vidimo Kocbekovo koč. Ta kraj zovejo pastirji „Števnik“, ker tukaj štejejo svoje ovce, goneč jih s paše. V kratkem se združi pot z onim, ki vodi od Jeruzal mimo Belega Vrha. Kmalu pridemo po nadelanem potu do tabel S. P. D., kjer greš na levo proti Korošici (20 minut), na desno pa se začanja zanimivi pot S. P. D., vodeč večinoma po robu Male Ojstrice, od koder imaš ves čas krasen razgled na Kranjsko, Štajersko in Koroško, proti koncu pa v skalovju Ojstrice, tik pod vzhodnim vrhom na greben in dalje na zahodni vrh. Dober pešec hodi 1½ ure, slabejši več.

Drugi pot še vodi na Ojstrico od Korošice, ki je rdeče zaznamovan, na razpotjih pa stoje povsod table S. P. D. Korošica je velika, skoraj gola kotlina, kjer se je morda kedaj nahajalo malo jezerce. V zahodnem delu stoji mala kočica celjske sekcije, blizu borna pastirska kočica, v kateri sem sedé nočeval l. 1893., ker so me iz Korošice pregnale — bolhe. Južno od koč proti Dedcu nahajamo izvrstno vodo (3° C).

Severno od koč greš strmo med pritlikovino in po pečinah v globokem jarku brez razgleda navkreber. V ¾ ure si na razpotju (table S. P. D.); na levo po nadelanem potu prideš v ¾ ure na Škarje, kjer je prehod v Logarjevo dolino in na levo pot na Planjavo; na desno stopaš strmo ½ ure do grebena pod vrhom Ojstrice, „Rogi“ imenovanega. Od tod prideš v dobri ¼ ure na vrh Ojstrice.

Razgled z Ojstrice je zelo lep, ljubeznivejši nego od Grintavca, ker vidiš kranjske in koroške ravnine mnogo lepše. Pogled je, izimši zahod (skupina Grintavca), neomejen. Zlasti pregledaš Savino od vira tja do Celja, gorenjo in dolenjo Savinsko dolino. Na severu leži pred nami Dravska dolina, mejno gorovje med Štajerskim in Koroškim (o lepem vremenu vidiš Veliki Klek in Dachstein), na vzhodu gledaš hrvaške gore, pred njimi celjske hribe; na jugu Kranjsko ravnino z ljubljansko okolico, Snežnik, Učko in Nanos; na zahodu krasno skupino

Savinskih planin, dele Julijskih Alp in robate Karavanke. — Neobhodno potreben je panorama Ojstrice, katerega namerava „Savinska podružnica S. P. D.“ izdati.

Na vrhu Ojstrice je tabla v zavedanje strani neba in spominska knjiga S. P. D. in celjske sekcije nem. pl. dr.

Odhod od Ojstrice je mogoč na več strani, n. pr. na Škarje in v Logarjevo dolino; na Korošico, Presedljej in v Kranjsko Belo ter v Kamnik; v Kocbekovo kočo in Robanov Kot ali mimo Planinška v Luče.

Dne 12. septembra 1896. sem si zbral nov pot. Od vrha sem šel po južnem robu, ki dela mejo med Štajerskim in Kranjskim proti Korošici, nekaj časa nizzdoli, potem na levo (vzhodno) po strmih skalah navzdol na prode in peske. Ta kraj pobočja tja do Sedelca imenujejo „Bleke“. Tu sem je celjska sekcija pot nekoliko zaznamenovala in ga mislila popraviti, a je sedaj popolnoma odveč, ker vodi jako zanimiv in legotnejši pot S. P. D. po robu Male Ojstrice. Mahnil sem jo torej naravnost po zelo strmih Blekih navzdol v kotlino Korošice in od tod dalje po znanem potu v Kocbekovo kočo. V Blekih in zahodno od Korošice v strmih pečinah proti Njivi rasto planike.

Društvene vesti.

(Plan Vestnik). Naš list si je danes v prvi številki oličil vnanjščino in je tako vstregel želji mnogih naših članov. Pročelna slika nam predstavlja Triglav, očeta naših slovenskih orjakov. Naravni okvir, ob katerega se naslanjajo planinske cvetke in društveno znamenje, oklepa sliko in kaže izvanredno nadarjenost in moderni okus spretnega risarja. Sliko je narisal naš rojak g. Ljud. Vencajz, stud. ing. na Dunaju, kateri je že opetovano pokazal svojo naklonjenost in navdušenost za naše društvo. V društvenem imenu gospoda umetnika prav iskreno zahvaljujemo!

Novi člani.

I. Osrednjega društva:

Šifrer Fran, trg. potnik v Ljubljani.
Jarc F., gostilničar v Medvodah.
Kadivec Antonija, posestnica v Ljubljani.
Toman Ema, učiteljica v Gorici.
Prosenc Josip, zavar. zastop. v Ljubljani.
Kacjan Fran, trgovec v Rajhenburgu.
Gabršek Fran, profesor v Ljubljani.
Šubic Ivan, ravnatelj v Ljubljani.
Wessner Marija, nadzor. dama v Ljubljani.
Pirc Karol, profesor Ljubljani.

Gorjup Alojzij, veleposest. in dežel. poslanec na Proseku.

Kališ Ivan, mag. oficijal v Ljubljani.

Lapajne Dragotin, župan v Idriji.

Šepetavec Josip, trgovec v Idriji.

Gruden Ivan, veleposestnik v Idriji.

Smrtnik Jože, zaseb. uradnik v Idriji.

Jagodic Vekoslav, trg. sotrud. " "

Anderwalt Franc, " " " "

Božič Anton, c. kr. učitelj " "

Šabec Avgust, " " "

Pirc Božidar, komptoarist v Ljubljani.

II. Savinske podružnice:

Jeraj Fran, c. kr. prof. v Novem mestu.

Tevš Ivan, posestnik v Šmartnem pri Gor. Gradu.

Vavken Janko, hranilnični tajnik v Celju.

Tretji skupni večer češke podružnice „Slov. plan. društva“ v Pragi se je vršl 5. januarja v prostorih „Umelecke Besedy“. Od 7—8 zvečer je bil občni zbor in volitev odbora, ki pa je ostal isti. Razpravljalo se je tudi o različnih črtelih, katere misli izpeljati češka podružnica v letošnjem letu. Potem je sledilo zanimivo

predavanje gosp. tajnika Leop. Mareša o poti na Breithorn in Col du Géant (v skupini montblanški). V zabavnem delu je nastopila umetnica Pavla Jirušova in zaigrala na klavirju nekaj jako lepih skladb. Mnogo hvale je žel slikar in baritonist g. Josip Germ, ki je v resnici krasno zapel, spremljan od gojenca slikarske akademije g. Vavpotiča, — Mornarja, kateremu je končno pridjal še: Ljubca pojdi' z menoj; Preljubo veselje, o j kje si doma i. t. d. Gospod Jožef Matejovský, član „Národného divadla“, pa je deklamoval odgovor češkega pesnika A. Sove, — K. Mommsenu. — Lep program je privabil mnogo občinstva na ta večer, ki je bil eden najlepših, najprijetnejših. Zanimanje za Alpe, za slovenske planine, za češko podružnico „Slovensk. planinskega društva“ vedno bolj raste, kar znači vže število udov, katero je narastlo vže čez sto. S. L.

Darila: Častni član gospod France Kadilnik je daroval za Aljažev stolp 5 gld., za kapelico na Triglavu 5 gld., za Triglavsko koč 5 gld., za Aljažovo koč 5 gld., za Vodnikovo koč 5 gld., za Orožnovo koč 5 gld., za „Vestnik“ 5 gld. — Gospod nadinženir R. Wašica za Triglavsko koč 2 gld., neimenovani (A G) za pot na Triglav 1 gld. 50 kr., „Planinski Piparji“ povodom „Božičnice“ na Sv. Joštu 9 gld. 21 kr. za pot na Triglav. — Vse čestite darovalce prav iskreno zahvaljujemo.

Darila. „Savinski podružnici“ je dovolil slavni okrajni zastop Gornjegrajski v zadnji glavni skupščini 50 gld. podpore za leto 1898. — G. dr. J. Klasine, odvetnik v Gradu, je poslal podružnici 2 gld. kot novoletno darilo. — G. Peter Kostič, trgovec v Celju, je podaril za Koebekovo koč igro šah. Vsem tem blagim dobrotnikom izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Novi pot iz Luč do Koebekove koč je našel l. 1897. vodnik Jurij Planinšek v Lučah. Pot vodi iz Luč mimo Pečovnika

po gozdu na gorsko planoto Poljšak in se pod Velikim Vrhom združuje z dosedanjim potom. Ta pot bode dobro uro krajši, tako da se dá iz Luč v 4 urah priti v Koebekovo koč, a tudi mnogo lažnejši, ker se izogne neprijetnemu in utrudljivemu hrbtu „Lasnu“ nad Planinskomo. „Savinska podružnica“ da letos ta pot še popraviti in zaznamenovati. Turistom, ki hočejo lažno potovati, bode s tem gotovo vstreženo.

Pot iz Šibja je rdeče zaznamenovala „Savinska podružnica“ na Vodotočnika in proti Dedcu pri Korošici. Ta pot je zanimiv, ako si hoče kdo ogledati zanimivo dolinico štajerske Bele; po tem potu ima tudi najkrajšo zvezo proti Ojstrici.

Pot iz Braslovč na Vransko je l. 1895. zaznamenoval g. dr. H. Borštner, zdravnik v Braslovčah, za „Savinsko podružnico“. Ker še ni bil omenjen, ga naznanjamo sedaj. Znamenja so rdeče-zelena in vodijo pod razvalino Žovneka po gozdu proti Vranskemu.

Kazen ohole drznosti. Konec meseca septembra m. l. je potoval v Logarjevo dolino umir. prof. Avrelj Polzer iz Gradca z J. Vošnjakom iz Šoštanja. Nemškonarodna zagrizenost jima ni dala miru, da sta razne žaleče opazke zapisala v spominskih knjigah v Lučah in v Solčavi. V Lučah n. pr. je Polzer zapisal: „Ihr habt uns das Land gestohlen, rühmt euch dessen unverhohlen, euch soll alle der Teufel holen“. V Solčavi pa je ta junak pri g. Krist. Germelu poškodoval Frischaufovo podobo; prekrizal ji je glavo s črnilom ter zapisal besede: „Windischer Jud“. Krist. Germal je po g. dru. Dečku vložil tožbo na poškodbo tuje lastnine. Dne 14. decembra m. l. se je vršila pri c. kr. okr. sodišču v Gornjem Gradu obravnava, pri kateri je bil Polzer kaznovan, da plača 15 gld., 1 gld. za podobo in vse stroške.

Razne vesti.

† **Grof Nikolaj Jakovljevič Rostovcov.** Dne 3. avgusta (22. jul. rus. rač.) 1897. leta je končal v Samarkandu, mestu

v ruski osrednji Aziji, prvi načelnik „Krimskega gornega kluba“, grof N. J. Rostovcov. — Pokojnik se je rodil l. 1831. v Petro-

gradu in, končavši l. 1854. svoje študije na akademiji generalnega štaba istotam, ustopil je v vojaško službo. Odlikoval se je v mnogih bojih in v mirni službi in je bil l. 1855. odlikovan z zlato sabljo za hrabrost. Zapustil je po smrti svojega očeta l. 1862 vojaško službo in živel v pokoju do l. 1877. V tem času je bival mnogo izven Rusije, osobito v Londonu, kjer se je tudi seznanil z alpinizmom.

Za zadnje rusko-turške vojne je ustopil zopet v vojsko, kjer je ostal do svoje prežgodnje smrti letošnjega leta.

Leta 1880. je bil premeščen na službo v Odesi, kjer je ostal do leta 1891. Ko se je po predlogu profesorja F. M. Kamenskega ustanovil l. 1890. „Krimský gorný klub“, bil je prvim klubovim načelnikom izbran grof Rostovcev. Ravno on je imel na prvi glavni skupščini obširen in znamenit govor „o značenji alpinizma“. Vsa organizacija novega društva je bila njemu poverjena. Leta 1891. je bil imenovan generalnim

gubernatorjem Samarkandskim in je odložil načelstvo „gornega kluba“; a že po šestletni neumorni in srečni delavnosti ga je zalotila prezgodnja smrt.

Časten spomin bodi temu izrednemu možu in znamenitemu alpinistu.

V varstvo planik je predložil štajerski deželni odbor dotičnemu deželnemu zboru poseben zakonski nasvêt, s katerim nameravajo ovirati izruvanje in prodajo planik s koreninami. Politične oblasti dovoljujejo izjeme le v znanstvene svrhe in kaznujejo prestopke tega zakona z denarno globo od 1 — 25 gld.

Vrh Triglava je pri Aljaževem stolpu 2·5 m snega, kakor smo 10. t. m. z daljnogledom opazovali z Dovjega. Od stolpa vidiš le gorenji del strehe in zastavico na nji. Poleg stolpa je po vč. g. Aljažu postavljen snegomer „Sl. pl. društva“, ki v debelih in daleč vidnih črtah v metričnem merilu kaže višino snega.

Književnost.

Ročni kažipot pot po Goriškem, Trstu in Istri za 1898. Uredil Josip Krmpotič. IV. letnik. Cena 40 kr. Trdo vezan 60 kr. (s pošto 5 kr. več). V Gorici, tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabrček.

Ta ročni kažipot nam podaje vse važnejše podatke in pojasnila, katera sploh zahtevamo od „kažipotov“. Kakor naravno se je izdajateljstvo pri sestavljenju „kažipota“ zlasti oziralo na slovenske tvrdke in županstva in s tem ugodilo onim krogom, katerim je omenjeni kažipot namenjen. Obširneje se bavi knjižica z Goriško, bolj mačehno pa opisuje Trst z okolico in Istro in podaje za te pokrajine le glavnejše podatke z obljubo, da se bode prihodnje leto tudi ta del Primorskega obširneje obravnaval. Knjižica ima kot dodatek „vozni red železnic, parnikov in pošt-nih zvez“.

Kdor prelistuje kažipot, gotovo prizna, da je urednik tega kažipota tvarino uredil jasno in pregledno. Knjižico prav toplo priporočamo vsem, ki potujejo po Primorskem in hočejo spoznavati prometne, trgovske in druge deželne razmere.

„Slovensko-amerikanski koledar“ za leto 1898. Izdalo in založilo uredništvo „Glas Naroda“. IV. letnik, New-York. Koledar velja s poštino vred 25 ct. — Imenovani koledar ima zraven splošnega koledarskega gradiva nekaj zanimljivih sestavkov iz ameriške zgodovine in odnošajev in več prevodov krajših povestí iz raznih slovanskih jezikov. Koledar diči več lepih slik in zanimlje tudi nas tostran velike luže, ko vidimo, kako čvrsto napredujejo amerikanski Slovenci. Ker nahajamo v koledarju tudi potopise kakor n. pr. v povestici „Bogumili“, ugaja tudi turistom, katerim je koledar dobro došel. Priporočamo torej svojim čitateljem „slovensko-amerikanski koledar“, ki se dobiva v tiskarni „Glas Naroda“, 109 Greenwich Street New-York.

„Časopis turistu“. Ta zelo spretno urejevani češki turistiški časopis ima v prvi letošnji številki zelo zanimivo gradivo. Posebno pa nas zanimlje dr. Boh. Frante spis „Ze slovinských Alp“, v katerem zelo marljivi tajnik naše češke podružnice vneta popisuje svoje potovanje na Dobrač, sv. Višarje in na Triglav.

VABILO

na

V. redni občni zbor

„Slovenskega planinskega društva“,

ki bode

v ponedeljek dne 17. februarja t. l.

ob 8. uri zvečer

v kavarni „Narodnega doma“ v Ljubljani.

Vzpored:

1. Ogovor načelnikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Raznoterosti.

Odbor

„Slovenskega planinskega društva“
v Ljubljani.

Na znanje! Udnina „Slov. plan. društva“ znaša na leto 3 gld., poleg tega zneska plača nov ud tudi 1 gld. vpisnine; ustanovnik plača 30 gld.

Udje vseh podružnic plačujejo društvenino svojim odborom.

„Plan. Vestnik“ prejmelejo vsi udje brezplačno; neude stane na leto 2 gld., dijake samo 1 gld. 20 kr.

Listki za dokaj znižano voznino od Ljubljane do Divače, Št. Petra in Il. Bistrice in obratno dobivajo udje pri g. Sokliču, klobučarju v Ljubljani „Pod trančo“. Pri vožnji treba se izkazati z našo „izkaznico“ in pridejano fotografijo.

Prošnja. Kdor prejme to številko „Plan. Vestnika“ pa ne misli biti član „Slov. plan. društva“, niti naročnik „Plan. Vestnika“, naj blagovoli list vrniti v Ljubljano z opomnjo: **Ne bom član, ali ne bom naročnik.**

Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGAJ
M. Leustek

v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
 (poleg Mesarskega mosta)

priporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacevtsko-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.
Za turiste priročni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vjudno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovезnici** izdelujem **vezi priproste in najfinejše**.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
 (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča de-orativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po nanižih cenah.

Vnjanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trгоvec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5 do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakršni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za **Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7**, v naročitev vsakovrstnih **strugarških košenih, roženih in drugačnih izdelkov**, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo juho, grahove klobase, jako krepčilne, vkusne in se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobnkov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani, v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dv-rane in razne druge prostore, dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznano dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznano izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne **izprehodne palice**, prav umetne izdelke iz **rezljanega lesa**, **galanterijske** in **usnjene reči**, **bižuterijo** itd. ter **otročje vozičke** vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v poslopju Tonhalle.

Pozor!

Mesto enega „Planinskega Piparja“ je izpraznjeno. Kdor misli, da ima potrebne „talente“, naj se požuri. Pismena oglasila sprejema nadpipar

Jos. Hauptmann v Ljubljani
„Narodni dom“.

J. Klauerjev
planinski liker

iz kranjskih gorskih zelišč, imenova.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljšega okusa. Triglav vpiha jako dobrodojno na želodce in čudovito poživlja te o. V njem ni nečene snovi, ki bi količikaj škodila zdravju. To so dokazale kemine preiskave prof. B. Knapitscha, ravnatelja c. kr. preskusnišalnice v Klosterneuburgu, prof. dr. L. Roesslerja, in ravnatelja c. kr. preskusnišalnice na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren** liker.

Pristni Triglav

se dobiva

v malih in velikih steklenicah s **posebno varstveno znamko** samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju

v Ljubljani.